

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

Назив предмета: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

- Разред: пети (V)
- Статус: Обавезни изборни предмет
- Годишњи фонд: 36
- Недељни фонд: 1

ЦИЉ учења предмета Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

р.бр.	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ФОНД ЧАСОВА	
		Радионичарски тип часа	свега
1.	ЉУДСКА ПРАВА	радионица	8
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО		8
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ		10
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ		10
укупно			36

КЉУЧНЕ РЕЧИ: Права, сличности, разлике, одговорност, заједница, група, равноправност, солидарност, поштовање, толерантност, праведност, поштење, уважавање, комуникација, сарадња, дигитална безбедност, стереотипи, предрасуде, дискриминација, консензус, акциони план, мини-пројекат.

ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНА ТЕМА, БРОЈ ЧАСОВА И САДРЖАЈИ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ol style="list-style-type: none"> 1. разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права 2. препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава 3. штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права 4. учествује у формулисању и доношењу правила живота и рада у одељењу и школи 5. наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права 6. наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права 7. поштује права и потребе свих ученика у одељењској заједници, уважавајући различитости 8. препозна ситуације кршења својих права и права других 	<p style="text-align: center;">ЉУДСКА ПРАВА (ПРАВА ДЕТЕТА) : 8 часова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Потребе и жеље 2. Потребе и права 3. Одељењска правила и правила живота и рада у школи 4. Посебност права детета и људска права 5. Конвенција о правима детета 6. Врсте права 7. Показатељи остварености и кршења дечијих права 8. Поштовање различитости и права на образовање за све 	<p>Компетенција за целоживотно учење: Мотивисан је и оспособљен да самостално и у сарадњи са другима планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје и има позитиван и одговоран однос према учењу.</p> <p>Комуникација: Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност, те аргументовано и јасно изражава сопствене ставове и потребе, ценећи туђе право на реч.</p> <p>Сарадња: Доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или одељењске заједнице, без дискриминације и предрасуда. Одговорно учешће у демократском друштву: Понаша се одговорно, хумано и толерантно, уважавајући</p>	<p>-Примена различитих интерактивних и партиципативних облика рада; -Одабир и коришћење одговарајућих метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, дебате, истраживачке активности и реализација мини-пројекта ; -Примена искуственог учења кроз изношење личних доживљаја и ставова ученика у оквиру размене у одељењској заједници; -Постављање ученика у различите ситуације евалуације, вршњачке процене (процењивања рада у тиму) и самоевалуације; -Вођење ученика кроз све фазе пројектне наставе</p>

		дечја и људска права, прихватајући различитости и преузимајући личну одговорност за поштовање заједничких правила.	(од мапирања проблема до јавне презентације продуката рада).
--	--	--	--

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик и књижевност: Култура изражавања и говора – вежбање активног слушања, аргументовано изношење сопствених потреба и ставова, као и анализа моралних поступака и права ликова у књижевним делима;

Историја: Појам развоја људских права кроз историју и упознавање са настанком Конвенције о правима детета;

Ликовна култура: Креативно изражавање кроз визуелно обликовање (израда панона, мапа ума и плаката на тему права и одговорности детета у школи);

Час одељењског старешине (ЧОС): Практична примена права у свакодневном школском животу кроз заједничко формулисање и усвајање правилника о раду и понашању у одељењу.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА

Упознаје ученике са циљевима изборног предмета и начином рада у полукругу;
 Води радионице за разликовање дечјих потреба од жеља;
 Презентује кључне чланове Конвенције о правима детета и појашњава их кроз примере;
 Фасилитира заједнички рад на уочавању везе између права и одговорности у школи;
 Модерира процес израде правила понашања у учионици;
 Спроводи почетну формалну процену (евалуацију) ставова ученика.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Активно учествује у радионицама, истражује и анализира разлику између потреба и жеља;
 Препознаје, именује и анализира одређена права из Конвенције о правима детета;
 Анализира примере остваривања и кршења права у свом окружењу, филмовима или причама;
 Формулише и предлаже правила заједничког живота и рада у одељењу;
 Вежба технике активног слушања вршњака и аргументованог изражавања сопствених потреба;
 Учествује у евалуацији часова и самопроцени свог ангажовања.

<p>ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:</p>	<p>НАСТАВНА ТЕМА, БРОЈ ЧАСОВА И САДРЖАЈИ</p>	<p>ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ</p>	<p>НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА</p>
<p>1. поштује правила одељењске заједнице и правила на нивоу школе</p> <p>2. заступа своје ставове и мишљења уважавајући демократске вредности грађанског друштва</p> <p>3. искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице</p> <p>4. понаша се у складу са правилима и дужностима у школи</p> <p>5. наводи начине демократског одлучивања и активно учествује у њима</p>	<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО (ШКОЛА КАО ЗАЈЕДНИЦА) — 8 часова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моје заједнице и школа као заједница; 2. Одељењска заједница као оквир за заједнички живот и рад; 3. Правила рада у учионици и доношење одељењских правила; 4. Одлучивање у учионици и школи; 5. Гласање и консензус као демократски начин одлучивања; 6. Улога појединца у доношењу одлука и преузимању личне одговорности у групи; 7. Одговорност деце и одговорност одраслих (родитеља и наставника) за функционисање заједнице 8. Радионица: Демократске процедуре и избор одељењског руководства (Систематизација и евалуација теме). 	<p>Комуникација: Конструктивно води дијалог, примењује правила уљудности у јавном наступу, јасно дефинише заједничке предлоге и поштује демократске процедуре говора.</p> <p>Сарадња: Преузима различите улоге и одговорности у оквиру тима, сарађује са вршњацима на остваривању заједничког циља и спреман је на компромис ради добробити заједнице.</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву: Активно учествује у демократском одлучивању, гласању и доношењу одлука на нивоу учионице и школе, те поштује одлуке већине у оквиру друштвених правила</p>	<p>-Примена различитих интерактивних и партиципативних облика рада; -Одабир и коришћење одговарајућих метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, дебате, истраживачке активности и реализација мини-пројекта ; -Примена искуственог учења кроз изношење личних доживљаја и ставова ученика у оквиру размене у одељењској заједници; -Постављање ученика у различите ситуације евалуације, вршњачке процене (процењивања рада у тиму) и самоевалуације; -Вођење ученика кроз све фазе пројектне наставе (од мапирања проблема до јавне презентације продуката рада).</p>

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Историја и географија: Изучавање појма заједнице, државних и друштвених правила, као и историјског развоја демократских процедура и одлучивања кроз људска друштва;

Српски језик и књижевност: Култура усменог изражавања – вежбање јавног наступа, аргументовање сопствених предлога и захтева, и поштовање процедуре права на реч и времена саговорника;

Час одељењског старешине (ЧОС): Практично уређење живота и рада у сопственом одељењу, симулација избора за одељењске органе, доношење заједничких одлука и преузимање одговорности за уређење учионице.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА

Помаже ученицима да уоче улогу школе и одељења као специфичних заједница;
Води радионице о доношењу одлука кроз већину и консензус;
Организује и симулира процесе демократског избора и гласања у учионици;
Модерира одељењске дебате о значају поштовања правила и дужности;
Прати и подстиче ученике да преузму личну одговорност за групу;
Континуирано спроводи формативно праћење вештина сарадње код ученика.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Активно размишља, дискутује и наводи примере заједница којима припада;
Исказује свој аргументовани став о значају правила за функционисање школе;
Учествује у симулацији демократског гласања и процедурама постизања консензуса;
Предлаже кандидате, образлаже идеје и бира представнике свог одељења;
Вежба усклађивање својих жеља са интересима одељењске заједнице;
Преузима конкретне улоге и одговорности у оквиру тима на часу.

ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	НАСТА ВНА ТЕМА, БРОЈ ЧАСОВА И САДРЖАЈИ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ol style="list-style-type: none"> 1. идентификује стереотипе и предрасуде у свом окружењу и медијима; 2. препознаје облике дискриминације и нетолеранције; 3. прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама; 4. примењује мере заштите од дигиталног насиља; 5. анализира сукоб и проналази компромисна решења прихватљива за све. 	<p style="text-align: center;">ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ — 10 часова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наше сличности и разлике: уважавање различитости 2. Стереотипи и предрасуде у медијима 3. Дискриминација и нетолеранција 4. Толеранција као савремена вредност 5. Сукоби и конструктивно решавање сукоба 6. Облици и врсте вршњачког насиља 7. Реаговање на насиље и заштита у школи 8. Безбедно понашање на интернету 9. Превенција дигиталног насиља 10. Систематизација: Ненасилна комуникација 	<p>Дигитална компетенција:</p> <p>Оспособљен је за безбедно, критичко и одговорно коришћење дигиталних технологија и друштвених мрежа; препознаје ризике у виртуелном простору, разуме појам дигиталног отиска, штити своје личне податке и примењује мере превенције и заштите од дигиталног вршњачког насиља.</p> <p>Решавање проблема:</p> <p>Препознаје изворе вршњачких сукоба у непосредном и виртуелном окружењу, анализира проблеме из различитих углова и сагледава потребе свих учесника у конфликту; примењује планиране стратегије ненасилне комуникације ради проналажења мирних, конструктивних и компромисних решења.</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву:</p> <p>Идентификује и критички анализира стереотипе, предрасуде и облике дискриминације у медијима и вршњачкој групи; активно се супротставља нетолеранцији, реагује на насиље у складу са школским протоколима</p>	<p>-Примена различитих интерактивних и партиципативних облика рада;</p> <p>-Одабир и коришћење одговарајућих метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, дебате, истраживачке активности и реализација мини-пројекта ;</p> <p>-Примена искуственог учења кроз изношење личних доживљаја и ставова ученика у оквиру размене у одељењској заједници;</p> <p>-Постављање ученика у различите ситуације евалуације, вршњачке процене (процењивања рада у тиму) и самоевалуације;</p> <p>-Вођење ученика кроз све фазе пројектне наставе (од мапирања проблема до јавне презентације продуката рада).</p>

		и заступа принципе једнакости и хуманости.	
--	--	--	--

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Информатика и рачунарство / Техника и технологија: Безбедно коришћење ИКТ уређаја, правила понашања на друштвеним мрежама и заштита приватности у дигиталном свету;

Српски језик и књижевност: Медијска писменост (критичка анализа вести, реклама и порука у медијима) и анализирање појмова предрасуда или дискриминације кроз књижевна дела која се читају у петом разреду;

Биологија: Утицај дуготрајног коришћења дигиталних уређаја и екрана на ментално и физичко здравље ученика, те значај умерености;

Историја: Упознавање са историјским примерима предрасуда и дискриминације одређених друштвених група;

Музичка / Ликовна култура: Критичко анализирање стереотипа који се често пропагирају кроз модерну музику, спотове и визуелне медије намењене младима.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
<p>Испитује предзнања ученика о стереотипима и сукобима;</p> <p>Упознаје се са индивидуалним могућностима ученика при раду на темама насиља;</p> <p>Развија и одржава комуникацију кроз вођење радионица о толеранцији;</p> <p>Подстиче интеракцију, пружа повратну информацију о решавању конфликта;</p> <p>Уважава и реагује на потребе заједнице и појединаца у одељењу;</p> <p>Одабира поступке за наставни рад (интерактивни разговори, квизови);</p> <p>Прилагођава методе и облике рада социјалним способностима деце;</p> <p>Организује наставне активности из области дигиталне безбедности у учионици.</p>	<p>Слободно изражава мишљења и ставове о предрасудама и толеранцији;</p> <p>Усваја и сазнаје нове појмове (дискриминација, дигитално насиље);</p> <p>Развија вештине комуникације и активног слушања вршњака;</p> <p>Повезује сопствено искуство са тематиком вршњачких сукоба;</p> <p>Учествује у вођеним дискусијама и разговорима о ненасиљу;</p> <p>Слуша, посматра, црта и пише о толеранцији и различитостима;</p> <p>Израђује једноставне заједничке радове и паное о ненасиљу.</p>

ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНА ТЕМА, БРОЈ ЧАСОВА И САДРЖАЈИ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ol style="list-style-type: none"> 1. Препознаје и анализира сличности и разлике између ученика у групи, показујући спремност за прихватање других и уважавање њихове различитости. 2. Идентификује и анализира примере моралних поступака, нетолеранције, стереотипа, предрасуда и дискриминације у књижевним делима, медијским садржајима и свакодневном животу. 3. Разликује и објашњава различите врсте насиља у стварном и виртуелном окружењу. 4. Прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама и примењује начине заштите од дигиталног насиља. 5. Анализира сукоб из различитих углова, 	<p style="text-align: center;">ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ- 10 часова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појам грађанског активизма кроз учешће ученика у школи 2. Идентификовање и мапирање заједничких проблема у групи 3. Анализа уочених проблема и избор приоритетног проблема 4. Осмишљавање и проналажење конструктивних решења за изабрани проблем 5. Креирање и израда одељењског плана акције 6. Процена изводљивости, ресурса и анализа могућих ефеката акције 7. Реализација и спровођење планиране акције у школи – први део 8. Реализација и спровођење планиране акције у школи – други део 9. Евалуација резултата и завршна анализа ефеката реализоване акције 10. Јавна презентација, анализа и самовредновање групних радова 	<p>Одговорно учешће у демократском друштву: развија свест о сопственој улози у заједници (одељењу, школи) и показује спремност за активно учешће у доношењу одлука и решавању заједничких проблема.</p> <p>Мирно решавање сукоба и ненасилна комуникација: користи вештине критичког мишљења и конструктивног преговарања како би превазишао конфликте, уважавајући потребе и ставове свих страна у сукобу.</p> <p>Поштовање људских права и различитости: разуме и практично примењује принципе једнакости, уочава и супротставља се стереотипима, предрасудама и дискриминацији у свом окружењу.</p> <p>Компетенција за целоживотно учење: планира и управља сопственим временом током реализације пројектних задатака,</p>	<p>-Примена различитих интерактивних и партиципативних облика рада;</p> <p>-Одабир и коришћење одговарајућих метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, дебате, истраживачке активности и реализација мини-пројекта ;</p> <p>-Примена искуственог учења кроз изношење личних доживљаја и ставова ученика у оквиру размене у одељењској заједници;</p> <p>-Постављање ученика у различите ситуације евалуације, вршњачке процене (процењивања рада у тиму) и самоевалуације;</p> <p>-Вођење ученика кроз све фазе пројектне наставе (од мапирања проблема до јавне презентације продуката рада).</p>

<p>препознаје потребе учесника и проналази конструктивна решења прихватљива за све стране.</p> <p>6. Аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба у вршњачкој групи и свакодневном животу.</p>		<p>повезује знања из различитих предмета (нпр. српски језик кроз књижевна дела, информатика кроз дигиталну безбедност) и примењује их у пракси.</p> <p>Комуникација: јасно и аргументовано износи своје мишљење, активно слуша друге чланове тима, формулише „Ја-пораке” и ефикасно презентује резултате групног рада пред јавношћу.</p> <p>Рад са подацима и информацијама (Медијска писменост): критички анализира информације из медија, препознаје скривене предрасуде или нетолеранцију у јавном простору и користи безбедне дигиталне алате за промоцију своје акције.</p> <p>Сарадња (Тимски рад): активно доприноси раду групе, преузима одређену улогу и одговорност у тиму, конструктивно превазилази несугласице са вршњацима и вреднује допринос сваког члана.</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву: показује</p>	
---	--	---	--

		иницијативу у уочавању проблема у школи, покреће заједничке акције, процењује доступне ресурсе, планира ризике и самостално организује кораке за реализацију заједничког циља.	
--	--	--	--

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик и књижевност: препознавање моралних поступака, предрасуда и дискриминације у књижевним делима; развијање вештине аргументације и јавног наступа.

Информатика и рачунарство: безбедност на интернету и заштита од дигиталног насиља; израда дигиталних постера и презентација за пројекат.

Историја: разумевање развоја правила, доношења одлука и појма демократије кроз историјске примере.

Ликовна култура: визуелно обликовање материјала за акцију (израда паноа, плаката и промотивног материјала за пројекат).

Час одељењског старешине (ЧОС): решавање актуелних одељењских проблема, унапређење сарадње и смањење вршњачких сукоба у групи

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА

Модерирају дискусију и разговор у кругу.
 Успостављају сигурно окружење и правила комуникације.
 Припремају подстицајне материјале (текстове, видео-записе, симулације).
 Усмеравају ученике током мапирања и анализе проблема.
 Организују процес демократског гласања и одлучивања.
 Подстичу критичко мишљење и дебату међу ученицима.
 Прате рад ученика у малим групама.
 Пружају подршку тимовима при изради плана акције.
 Уче децу техникама ненасилне комуникације и посредовања.
 Фасилитирају процес јавне презентације групних радова.
 Спровode формативно оцењивање и бележе напредак ученика.
 Усмеравају ученике кроз рефлексију и самовредновање

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Дискутују и износе лична искуства.
 Анализирају примере из медија и књижевности.
 Мапирају проблеме у одељењу и школи.
 Дебатују и бране своје ставове аргументима.
 Гласају демократски за избор заједничког проблема.
 Предлажу идеје за конструктивно решавање проблема.
 Сарађују у малим тимовима и групама.
 Деле улоге, задужења и преузимају одговорност.
 Израђују план акције и пратеће материјале.
 Реализују заједничке активности на нивоу школе.
 Процењују ризике и ефекте свог деловања.
 Симулирају ситуације мирног решавања вршњачких сукоба.
 Презентују резултате рада своје групе вршњацима.
 Врше самовредновање и евалуацију целог пројекта.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода – формативно и сумативно оцењивање; оцењује се описном оценом: истиче се, добар, задовољава

Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Време
<ul style="list-style-type: none"> - иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о редовности у похађању наставе, заинтересованост и - активно укључивање у процес рада групе, напредовање и развој, као и самосталности у раду ученика - заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене од стране ученика <p>* Тимски рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)</p> <p>* Раду пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)</p> <p>* вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Систематско посматрање - Евиденција: белешке о елементима за процењивање и оцењивање - Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања - Упитници (за групни и раду пару) <p>* Скала по нивоима (самосталност у извршавању задатака)</p> <p>* Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...)</p> <p>- Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)</p>	<p>Белешке са часова током године</p> <p>Пресек стања након завршетка пројекта</p> <p>Пресек стања по тромесечјима</p> <p>Процена о раду и напретку на крају школске године</p>

Пројектна настава

Пројектна настава ће бити реализована кроз све наставне теме. Она треба да помогне ученицима да правилно посматрају друштвене објекте, појаве и процесе чиме ће се подстаћи радозналост деце и самостално истраживање. Она ће помоћи ученицима да користе статистички материјал који је систематизован у табелама, карте, као и различите изворе знања. Пројектна настава је у циљу достизање исхода који се односе на функционално знање ученика.

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

Уколико буде ученика за које је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитата, каснијег укључивања у школовање, недовољног познавања језика или других разлога, потребна додатна подршка, планирају се и спроводе мере за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека, урадиће се индивидуални образовни планови и као анекси прикључити Школском програму.

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)

- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи.

коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем